

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Adalet Bakanı Bekir Bozdağ** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 11/04/2022

Dersim DAG

Diyarbakır Milletvekili

İnsan Hakları Derneği (İHD) Hatay Şubesi Cezaevi Komisyonu, Hatay Yayladağı T Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki hak ihlallerine ilişkin bir rapor yayımladı. Komisyon, tutuklularla yaptığı görüşmeler sonucunda ciddi hak ihlallerini tespit ettiğini açıkladı. Raporda, Efrinli tutukluların itirazları ve savunmalarının dikkate alınmadığı, bu haliyle adil yargılanma ve savunma haklarının ihlal edildiğine yer verildi. Raporda, tutukluların ciddi sağlık sorunları yaşadığı, tutukluların yaşadığı korku nedeniyle cezaevi idaresine başvuramadığını, tutukluların sağlık haklarının ihlal edildiği, insanlık onuru ile bağdaşmayacak şekilde işkence ve kötü muamele yasağının ihlal edildiği, tutuklular hakkında ceza hukuku açısından derhal soruşturma başlatılması gerektiği belirtildi. M.M.D. ve M. V.İ'nin, 2018'de Efrin'de ÖSO tarafından gözaltına alınıp işkence gördüğünü, ardından Türkiye'ye teslim edildiklerini, "devletin bütünlüğünü ve birliğini bozmak" suçlaması ile yargılandıklarını ve hapis cezası aldıkları kaydedilen raporda, 2 tutuklunun, aynı koşutta yaklaşık olarak 4 yıldır kendilerini "bağımsız" olarak tanımlayan 12 kişi ile birlikte kaldığı ifade edildi. ÖSO tarafından Efrin'de gözaltına alındıklarında işkenceye maruz kaldıklarını belirten M.M.D.'nin, kendisine silah sıkıldığı ve ayağının kesildiğini ifade ettiği kaydedilen raporda, "A.S.T. ağırlıklı olarak Efrin'de ÖSO tarafından işkence gördüğünü, ÖSO askerlerinin kendisine 'Arap mısın Kürt mü?' diye sorduklarını, 'Kürdüm' şeklinde cevap verince ÖSO askerlerinin bacağına 2 mermi sıkıldığını, Türkiye'de tedavi edildiğini ancak bacaklarında, kollarında ve başında hala şarapnel parçaları bulunduğunu söylemiştir. A.S.T. cezaevinde kötü muamele ve işkenceye maruz kalmadığını beyan ederken, M.M.D., cezaevine alınırken kaba dayak ve tekmelere maruz kaldığını ifade etmiştir. A.S.T. ve M.M.D'ye sık sık disiplin cezaları verildiği kaydedilen raporda, şunlara yer verildi:

"M.M.D. yeterince tıbbi destek alamadığını, hastaneye götürülmediğini, başının sürekli ağrıdığını, cezaevi doktoru tarafından ilaç yazmakla yetinildiğini, psikolog ile düzenli görüşme ihtiyacı olduğunu, hastaneye gitmek istediğini ifade etmiştir. A. S. T. 4 aydır doktora görünme konusunda sıkıntı yaşadığını, bacaklarında, kollarında ve başındaki şarapnel parçaları yüzünden tedaviye ihtiyacı olduğunu, özellikle sağ kolu için fizik tedaviye ihtiyacı olduğunu ancak bu ihtiyacının giderilmemesi nedeni ile kendi kendine fizik tedavi uygulamaya çalıştığını, ağrıları olduğunu söylemiştir. Her iki mahpus arada bir bile olsa ziyaretlerine gelmesinin kendilerini insan gibi hissetmelerine neden olduğunu, onları insan

yerine koyan kimsenin olmadığını, gerek daha önce yapılan ziyaretin gerekse bu ziyaretin kendileri için çok anlamlı olduğunu söylemişlerdir. Bilgilerini paylaştıkları aile bireylerine ulaşılabilirse aile bireylerinin mutlaka kendileri ile iletişim kuracağını ifade etmişlerdir. Adı geçen mahpuslar kendileri ile aynı koğuştaki kalan Y.S. isimli kalp hastası bir mahpusun olduğunu, M.V. İ. isimli mahpusun ayağının şarapnel nedeni ile sakat kaldığını, durumunun kötü olduğunu, M.A.M. isimli mahpusun ayağından vurulmuş olması nedeni ile kemiğinin iltihaplı ve çürümeye başlamış olduğunu, hastaneye götürüldüğünü ancak iyi bakılamadığı için ayağının çok kötü olduğunu belirtmiştir."

Bu çerçevede;

1. Hatay Yayladağı T Tipi Kapalı Cezaevi'nde Efrinli tutukluların yaşadığı hak ihlallerinden haberdar mısınız? Yaşanan hak ihlallerine ilişkin herhangi bir soruşturma açılmış mıdır? Açılmamışsa, açılacak mıdır?
2. İnsan Hakları Derneği'nin Hatay Yayladağı T Tipi Kapalı Cezaevi'ndeki hak ihlallerini yayımladığı raporda ismi geçen mahpusların tedavisi yapılacak mıdır? Mahpusların tedavi hakkının engellenmesi hukuka aykırı değil midir?
3. ÖSO militanlarının ifadeleri doğrultusunda cezaevinde tutulan Efrinli mahpusların savunma hakkının ihlal edildiğine dair iddialara ilişkin açıklama yapacak mısınız? Efrinli yurttaşların cezaevinde tutulmasının hukuki gerekçesi nedir?